

חַמֵּשׁ מְגִלּוֹת

כּוֹלֵל לִלְלוֹת

שִׁיר הַשִּׁירִים • רוּת • אִיכָה • קִהְלָת וְאַסְתֵּר.

— (10-01) —

DE

VIJF ROLLEN,

BEVATTENDE:

HET HOOGELIED, HET BOEK RUTH, DE KLAAG-
LIEDEREN, DE PREDIKER EN HET BOEK ESTHER.

OP NIEUW IN HET NEDERDUITSCH VERTAALD,

DOOR

S. I. MULDER.

Beëdigd Translateur.

Tweede Druk.

*H. E.
Hartog.
1834*

Met Kerkelijke Goedkeuring.

TE AMSTERDAM,
BIJ BELINFANTE & DE VITA,
EN VAN EMBDEN EN C^o.

5599—1839.

מגלת רות.

R U T H.

I.

(1) In die dagen, toen de regters regeerden, was er [eens] hongersnood in het land. Toen ging een man van Beth-Lé'hem-Juda, om zich in de velden Moäbs te onthouden; hij, zijne vrouw en zijne twee zonen. (2) De naam des maas was Elimélech, de naam zijner vrouw Na'omi, en de naam zijner twee zonen Machlon en Chiljon, Ephratiters, uit Beth-Lé'hem-Juda. Zij kwamen in de velden van Moäb, en bleven aldaar. (3) Elimélech, de man van Na'omi, stierf, zoo dat zij met hare twee zonen overbleef. (4) Deze namen zich Moäbitische vrouwen; de naam der eene was 'Orpa, en de naam der andere Ruth; zij woonden aldaar omtrent tien jaren. (5) Toen stierven ook Machlon en Chiljon beiden, zoo dat de vrouw alleen overbleef van hare twee kinderen en haren man. (6) Nu maakte zij zich op, zij en hare schoondochters, en keerde uit de velden van Moäb terug; want zij had in het land van Moäb gehoord, dat de Eeuwige Zijn volk bedacht had, om hun brood te geven. (7) Zij trok dus weg van de plaats waar zij geweest was, en hare beide schoondochters met haar; en zij gingen op den weg, om naar het land van Juda terug te keeren. (8) Toen zeide Na'omi tot hare twee schoondochters: Gaat henen, keert terug, elke naar het huis harer moeder; de Eeuwige bewijze u genegenheid, gelijk gij den dooden en mij bewezen hebt. (9) De Eeuwige geve u, dat gij rust vindt; elke in het huis van haren [aanstaanden] man! Zij kuste haar; deze hieven hare stem op en weenden. (10) En zij zeiden tot haar: Voorzeker! wij willen met u, naar uw volk terug keeren. (11) Doch Na'omi zeide: Keert

terug, mijne dochters! waarom zoudt gij met mij gaan? heb ik nog zonen in mijnen schoot, die u tot mannen konden worden? (12) Keert terug, mijne dochters, gaat henen! ik ben waarlijk reeds te oud, om eens mans te zijn; al zeide ik ook: er blijft mij nog hoop, ja; al ware ik dezen nacht eens mans, al haarde ik zelfs zonen; (13) Zoudt gij naar hen wachten, tot dat zij groot geworden waren? zoudt gij hunnentwege u onthouden om geens mans te zijn? niet tech, mijne dochters! het zoude mij dan om uwentwil zeer bitter zijn, dat de hand des Eeuwigen tegen mij is uitgegaan. (14) Zij verhieven hare stem en weenden nogmaals. Daarna kuste Orpa hare schoonmoeder [tot afscheid]; maar Ruth bleef aan haar verknocht. (15) Toen zeide Na'omi: Zie! uwe schoonzuster is tot haar volk en tot hare goden terug gekeerd, keer ook terug, uwe schoonzuster achterna. (16) Doch Ruth zeide: Dring niet zoo zeer op mij aan, dat ik u verlaten zou, dat ik van achter u zou terug keeren! want slechts waarheen gij gaan zult, zal ik gaan, waar gij vernachten zult, zal ik vernachten; uw volk is mijn volk, en uw God mijn God! (17) Waar gij sterven zult, wil ik sterven en aldaar begraven worden. Zoo doe mij de Eeuwige en zoo doe Hij daartoe! Slechts de dood zal scheiding maken tusschen mij en tusschen u. (18) Als [Na'omi] nu zag, dat zij vastelijk besloten had, met haar te gaan, hield zij op van haar [daarover] te spreken. (19) Zij beide gingen dus tot dat zij te Beth-Lé'hem kwamen. Als zij te Beth-Lé'hem kwamen, was de gansche stad verbaasd over haar, en men zeide: is dit Na'omi? (20) Zij echter zeide tot hen: Noemt mij niet Na'omi (*genoegen*), noemt mij Mara (*bitterheid*); want de Almagtige heeft mij groote bitterheid doen overkomen. (21) Vol toog ik weg en

ledig heeft mij de Eeuwige doen terug keeren. Waarom zoudt gij mij dus Na'omi noemen, daar de Eeuwige tegen mij getuigd (1), en de Almagtige mij leed aangedaan heeft? (2) Dus keerde Na'omi terug, en met haar Ruth, de moabitische, hare schoon dochter, die uit de velden van Moab terug gekeerd was. Zij kwamen te Beth-Lé-hem in het begin van den gersten-oogst.

II.

(1) Na'omi nu had eenen bloedverwant van haren man, een aanzienlijk en deugdzaam man, uit het geslacht van Elimélech, wiens naam was Bo'áz. (2) Kens zeide Ruth, de moabitische, tot Na'omi: Laat mij toch naas het veld gaan en airen oplezen, achter dien, in wiens oogten ik grans vinden zal. (3) Kens zeide tot Ruth: Ga heen mijne dochter. (4) Zij ging dus heen, en kwam en las op in een veld achter de maaijers; toen kwam zij bij geval in een stuk lands, toebehoorende aan Bo'áz, die van het geslacht van Elimélech was. (5) Als Bo'áz van Beth-Lé-hem kwam, zeide hij tot de maaijers: De Eeuwige zij niet blieden! Zij zeiden tot hem: U zegene de Eeuwige! (6) Bo'áz zeide tot zijnen knecht (1), die over de maaijers gesteld was: Wem behoort deze jonge vrouw? (7) De knecht, die over de maaijers gesteld was, antwoordde en zeide: Het is de jonge moabitische vrouw, die met Na'omi uit de velden van Moab terug gekeerd is. (8) Zij heeft gezegd: Laat mij toch bij de garven oplezen, en verzamelen achter de maaijers. Zoo kwam zij, en stond van den morgen af tot nu toe; zij rust nu slechts een weinig in het huis uit. (9) Bo'áz zeide tot Ruth: Hoort gij wel mijne dochter? ga niet henen, om op een ander veld op te lezen, begeef u ook niet weg

van hier, maar houd u hier bestendig bij mijne dienstmaagden op, (9) Houd het oog in het veld waar zij maaijen, en volg dezelve achter na: ik heb de knechten reeds geboden, u geen leed te doen. Als gij dorst hebt, ga naar de vaten en drink van hetgeen waaruit de knechten scheppen. (10) Toen viel zij op haar aangezigt, boog zich ter aarde neder, en zeide tot hem: Waardoor heb ik zoo veel gunst in uwe oogen gevonden, mij aldus te onderscheiden, daar ik toch eene uitheemsche ben? (11) Bo'áz antwoordde en zeide tot haar: Er is mij reeds te kennen gegeven al wat gij aan uwe schoenmoeder, na den dood van uwen man, gedaan hebt, dat gij uwen vader, uwe moeder en uw geboorteland verlaten hebt, en naar een volk zijt overgegaan, hetwelk gij niet kendet, gisteren noch eergisteren. (12) De Heuwigē zal uwe daad beloonen, en uwe vergelding zal volkomen zijn van den Eedwige, den God Israëls, dewijl gij gekomen zijt, om onder Zijne vleugelen toevlugt te nemen. (13) Zij zeide: Laat mij [verder] gunst vinden, in uwe oogen, mijn heer! daar gij mij reeds getrouwt, en uwe dienstmaagd misd (ingesproken hebt), ofschoon ik niet eens gelijk eene uwer dienstmaagden ben. (14) Tegen den etenstijd zeide Bo'áz tot haar: Kom nader herwaarts, eet van het brood, en doop uwe bete in den azijn. Zij zette de zich aan de zijde der maaijers, men langde haar geschroide airen, zij at, werd verzadigd en hield nog over. (15) Toen zij weder opstond om te lezen, gebod Bo'áz zijne knechten aldus: Laat haar ook tusschen de garven oplezen, en beschaamt haar [deswegens] niet. (16) Trekt harentwege zelfs iets uit de bundels (?) en laat het liggen, dat zij het opleze, en spreekt haar niet

hard aan. (17) Zij las dus op in het veld tot den avond. Als zij naderhand uitsloeg wat zij opgelezen had, was het omtrent een Epha gerst. (18) Zij nam het op, en ging in de stad; en hare schoonmoeder zag wat zij opgelezen had. Zij trok ook uit en gaf haar wat zij over had gelaten, na dat zij verzadigd was. (19) Hare schoonmoeder zeide tot haar: Waar hebt gij heden opgelezen, en waar hebt gij [dit] verkregen? Gezegend zij hij, die u dus onderscheiden heeft. Zij gaf aan hare schoonmoeder te kennen, bij wien zij werkzaam was geweest, en zeide: De naam des mans, bij wien ik heden werkzaam was, is Bo'áz. (20) Na'omi zeide tot hare schoondochter: Gezegend zij hij van den Eeuwige, daar hij zijne gunst noch aan de levenden noch aan de dooden onttrokken heeft. Voorts zeide Na'omi tot haar: De man is onze nabestaande, hij is een van onze lossers. (21) Hierop zeide Ruth, de moäbitische: Hij heeft ook tot mij gezegd: bij de knechten, die mij toebehooren, zult gij u bestendig ophouden, tot dat zij met den ganschen oogst, dien ik heb, voleindigd hebben. (22) Na'omi zeide tot hare schoondochter Ruth: Het is ook goed mijne dochter, dat gij met zijne dienstmaagden uitgaat, en dat men u op geen ander veld aantrefte (*). (23) Zij hield zich dus bestendig bij de dienstmaagden van Bo'áz, om op te lezen, tot dat de gersten- en tarwenoogst geëindigd waren; vervolgens bleef zij weder bij hare schoonmoeder.

III.

(1) Daarna zeide hare schoonmoeder Na'omi tot haar: Mijne dochter! mogt ik toch eene rustplaats voor u zoeken, waar het u wel zal gaan. (2) Nu dan! onze bloed-

verwant Bo'áz, met wiens dienstmaagden gij te zamen waart, zal dezen nacht gerst in de schuur wannen. (3) Baad u dus, zalf u, doe uwe [feest-]kleederen aan, en ga af naar de schuur; doch laat u door den man niet bemerken, voor dat hij geëindigd zal hebben te eten en te drinken. (4) Als hij zich dan nederlegt, bemerk de plaats waar hij zich zal nederleggen, ga alsdan heen, dek hem het voeteneinde op, en leg u neder. Hij zal u dan wel te kennen geven wat gij doen moet. (5) Geene zeide tot haar: Al wat gij mij zegt, zal ik doen. (6) Zij ging dus naar de schuur af, en deed naar alles wat hare schoonmoeder haar geboden had. (7) Als nu Bo'áz gegeten en gedronken had, en zijn hart vrolijk was, ging hij heen en legde zich neder aan het uiteinde van eenen hoop koren; toen kwam zij zachtjes, dekte hem het voeteneinde op, en legde zich neder. (8) Als het midden in den nacht was, verschrikte de man en was zeer ontroerd, dat eene vrouw aan zijn voeteneinde lag. (9) Hij zeide: Wie zijt gij? Zij zeide: Ik ben uwe dienstmaagd Ruth, breid uwe vleugels over uwe dienstmaagd uit (*), daar gij de lossers zijt. (10) Hij zeide: Gezegend zijt gij van den Eeuwige, mijne dochter, uw laatst bewijs van genegenheid overtreft nog het eerste, dat gij namelijk geene jonge lieden, het zij arm of rijk, zijt achterna gegaan. (11) En nu, mijne dochter! wees onbevreesd; alles wat gij zegt zal ik u doen, want elk inwoner mijner stad weet, dat gij eene deugdzaame vrouw zijt. (12) En nu, ofschoon het waar is, dat ik een lossers ben, zoo is er toch een lossers nader dan ik. (13) Blijf dezen nacht [hier], en het zal geschieden in den morgen, indien hij uw lossers zijn wil, zoo is het goed, dat hij lossers zij; doch begeert hij uw

losser niet te zijn, dan zal ik uw lossers zijn, zoo waar de Eeuwige leeft! Blijf slechts liggen tot den morgen! (14) Zij lag dus aan zijn voeteneinde tot den morgen; zij stond echter op, vóór dat de een den anderen nog onderkennen kon, want hij zeide: Het moet niet bekend worden dat deze vrouw in de schuur gekomen is. (15) Hij zeide: Geef den doek hier, dien gij aan hebt, en houd dien op. Zij hield dien op. Hij mat zes [maten] gerst, en legde die op haar, en ging naar de stad. (16) Als zij tot hare schoonmoeder kwam, zeide deze: Hoe is het [met] u, mijne dochter? Zij gaf haar te kennen, al wat de man haar gedaan had. (17) Voorts zeide zij: Ook deze zes [maten] gerst heeft hij mij gegeven; want, zeide hij tot mij, gij zult niet ledig bij uwe schoonmoeder komen. (18) Gene zeide: Houd u nu stil, mijne dochter! tot dat gij zult weten hoe de zaak zal uitvallen; want die man zal niet rusten, alvorens hij de zaak nog heden ten einde gebragt hebbe.

IV.

(1) Bo'áz was intusschen naar de poort gegaan en had zich aldaar neder gezet. Als nu de lossers, van wien Bo'áz gesproken had, voorbij ging, zeide hij: Keer herwaarts en zet u neder, *Peloni Almoni!* Hij keerde derwaarts, en zettede zich neder. (2) [Bo'áz] nam hierop tien mannen van de oudsten der stad, en zeide: Zet u hier neder, en zij zetteden zich neder. (3) Toen zeide hij tot den lossers: Het stuk lands, dat aan onzen broeder Elimélech heeft toebehoord, zoude Na'omi, die van de velden van Moáb terug gekeerd is, verkocht hebben. (4) Ik dacht echter: Ik wil het u openbaren, namelijk: koop het in tegenwoordigheid van de geneu

die hier zitten, en in tegenwoordigheid van de oudsten mijns volks. Wilt gij lossen zijn, zoo los het; maar indien het niet gelost wordt, geef het mij te kennen, dat ik het wete; want er is niemand nader dan gij om het te lossen, ik echter volg op u. Gene zeide: Ik zal het lossen. (5) Bo'áz zeide: Ten dage dat gij het veld van Na'omi koopt, verplicht gij u tevens, om door Ruth, de moäbitische, de vrouw des overledenen, den naam des overledenen op zijn erfdeel te doen stand houden. (6) Toen zeide de lossen: Zoo zal ik het voor mij niet lossen kunnen, op dat ik mijn eigen erfdeel niet benadeele; los gij dus mijne lossing voor u, want ik kan het niet lossen. (7) Voormaals nu, was het aldus in Israël: Bij eene lossing of ruiling, of eenige andere zaak, die bevestigd moest worden, trek men zijnen handschoen (8) uit, en gaf dien aan den anderen; en dit strekte tot eene getuigenis onder Israël. (8) Zoodra dus de lossen tot Bo'áz zeide: »koop het voor u,» trok deze zijnen handschoen (9) uit. (9) En Bo'áz zeide tot de oudsten en het gansche volk: Gij zijt heden getuigen, dat ik alles wat Elimélech toebehoorde, en alles wat Chilion en Machlon toebehoorde, van de hand van Na'omi gekocht heb. (10) Ook Ruth, de moäbitische, de vrouw van Machlon, heb ik mij ter vrouwe aangekocht, om den naam des overledenen over zijn erfdeel te doen stand houden, op dat de naam des overledenen van zijne broeders en uit de poort zijner plaatse niet uitgeroeid worde; gijlieden zijt heden getuigen! (11) Al het volk dat in de poort was en de oudsten zeiden: Wij zijn getuigen! De Eeuwige geve, dat deze vrouw, die in uw huis komt, als Rachel en Lea zij, die beide het huis Israëls opgebouwd hebben, dat uwe magt in

Ephrath toeneme, en uw naam beroemd worde in Beth-Léhem. (12) Uw huis zij als het huis van Pére'z, dien Thamar aan Juda baarde, uit het kruost, dat de Eeuwige u van deze jonge vrouw zal geven. (13) Bo'áz nam dus Ruth tot zich; zij werd zijne vrouw, en hij kwam tot haar. De Eeuwige gaf haar zwangerschap, en zij baarde eenen zoon. (14) Toen zeiden de vrouwen tot Na'omi: Geloofd zij de Eeuwige, die het u heden aan geenen lossen laat ontbreken. Dat zijn naam onder Israël beroemd worde! (15) Hij zal u tot zielsverkwikking en tot verzorging van uwen hoogen ouderdom verstrekken; want uwe schoondochter, die u bemint, en die u beter is dan zeven zonen, heeft hem gebaard. (16) Na'omi nam het kind, zettede het op haren schoot, en werd zijne opvoedster. (17) De geburinnen gaven het eenen naam, zeggende: Na'omi is eenen zoon geboren! zij noemden hem dus 'Obed (?); hij was de vader van Ji'sai, den vader van David. (18) Dit is de geslachtsopvolging van Pére'z. Pére'z bragt 'He'zron voort. (19) 'He'zron bragt Ram voort, en Ram bragt voort 'Amminadab. (20) 'Amminadab bragt Nach'son voort, en Nach'son bragt voort Salma. (21) Salmon bragt Bo'áz voort, en Bo'áz bragt voort 'Obed. (22) 'Obed bragt Ji'sai voort, en Ji'sai bragt voort David.

Aanteekeningen
op eenige verzen van
HET BOEK RUTH.

1. *V. a.* mij ellendig gemaakt.
 2. *Hebr.* jongen.
 3. *V. a.* Laat . . . van de bundels vallen.
 4. *V. a.* Op dat men u op een ander veld geen leed doe.
 5. *D. i.* neem mij als echtgenoot onder uwe bescherming.
 6. *V. a.* schoen.
 7. *D. i.* dienaar of verzorger.
-